

**Program hospodárskeho
a sociálneho rozvoja obce**

Topoľa

na

roky 2017 - 2025

Úvod a štruktúra dokumentu

Potreba vypracovať nový Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na roky 2017 -2025 (ďalej PHSR vplynul predovšetkým so zmien legislatívnych podmienok v SR (schválenie novely zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja – zákon NR SR č, 309/2014 **Program rozvoja obce** je strednodobý rozvojový dokument obce. Dokument je spracovaný uplatnením princípu partnerstva v súlade s návrhom Metodiky pre spracovanie PHSR (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2015) a metodológiou OECD s názvom „Nástroje regionálnej politiky na úrovni samosprávnych krajov SR“ z roku 2009. PHSR obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepčných dokumentov: Národná stratégia regionálneho rozvoja (máj 2014), priority Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2014 – 2020.

PHSR obce umožní obci pripraviť sa na čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v období 2017 – 2020 na základe Partnerskej dohody SR a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Dokument obsahuje nasledovné časti :

Úvodná časť

Úvodná časť tohto dokumentu obsahuje dôvody a potreby jeho spracovania, ako aj schválené a doporučené legislatívne dokumenty na základe ktorých je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce potrebné vypracovať.

Obsah

Obsahuje zoznam symbolov, obrázkov a zoznam skratiek a tabuliek PHSR

Analytická časť

Je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, s väzbami na širšie územie, odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce,

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja zohľadnením regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v stanovených prioritných oblastiach (predovšetkým v hospodárskej, sociálnej, a environmentálnej) na úroveň projektov a aktivít.

Realizačná časť poukazuje najmä na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHSR formou jednotlivých plánovaných aktivít. Legislatívny rámec je v zmysle zákona č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v kompetencii Obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PHSR. Financovanie a rozpočet obce sa riadi predovšetkým zákonom č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Obsah:

- A/ Zoznam obrázkov**
- B/ Zoznam tabuliek**
- C/ Zoznam symbolov a skratiek**
- D/ Slovník termínov a skratiek**
- E/ Obsahová časť PHSR**
- F/ CD médium PHSR**

A/ Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Mapa obce

Obrázok 2 Erb obce

Obrázok 3 Vlajka obce

B/ Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Rozdelenie jednotlivých typov regiónov na úrovni NUTS 3 v SR [2]

Tabuľka 2 Indikatívny rozpočet obce na roky 2017 – 2020

Tabuľka 3 Indikatívny finančný plán PHSR 2017 – 2020

Tabuľka 4 Hodnotiace kritéria pre výber aktivít realizovaných z PHSR

C/ Zoznam symbolov a skratiek

%	per cento – stá čiastka celku, stotina
a i.	a iné
cca	približne, asi
CR	cestovný ruch
ha	hektár
CHA	chránený areál
JV	juhovýchod
JZ	juhozápad
km	kilometer
m ²	meter štvorcový
napr.	napríklad
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
oby.	obyvateľstvo
resp.	respektíve
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
stor.	storočie
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
t. j.	to jest
tzv.	takzvaný
ÚPSVaR PO	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov
Z. z.	zbierka zákonov

D/ Slovník termínov

- PHSR** Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
- ZUJ** základná územná jednotka SR. V zmysle vyhlášky Federálneho štatistického úradu a Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 120/1979Zb. o priestorovej identifikácii informácii §2 a §5; cit. „Základnou územnou jednotkou sa rozumie taká priestorová jednotka, ktorá sa pre výkon štátnej správy už ďalej nečlení.⁸⁾ Územný obvod každej základnej územnej jednotky sa môže tvoriť súhrnom niekoľkých územno-technických jednotiek
- NUTS** Základom pre vymedzenie plánovacích regiónov je ich klasifikácia nazývaná „Nomenklatúra územných štatistických jednotiek.“ („Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques" – NUTS). Je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat) v spolupráci s národnými inštitútmi pre štatistiku, v prípade Slovenska Štatistickým úradom Slovenskej republiky. V SR sú určené úrovne NUTS (ako štatistické jednotky) na základe opatrenia Štatistického úradu SR a jeho akceptácie EUROSTAT-om.

E/ Obsahová časť PHSR

1. Všeobecná charakteristika obce

1.1 Geografická charakteristika obce

Obec Topoľa sa nachádza v juhovýchodnej časti okresu Snina v Slovenskej republike. Podľa zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, prináleží záujmové územie **Prešovskému kraju, okresu Snina**.

Podľa platnej systematizácie SR v obec Topoľa patrí do:

NUTS I: Slovensko

NUTS II Východné Slovensko

NUTS III: Prešovský samosprávny kraj

NUTS IV: okres Snina

NUTS V: obec Topoľa

Pre katastrálne územie obce Topoľa sú platné nasledovné parametre:

Názov obce Topoľa

Skratka

Kraj Prešovský samosprávny kraj

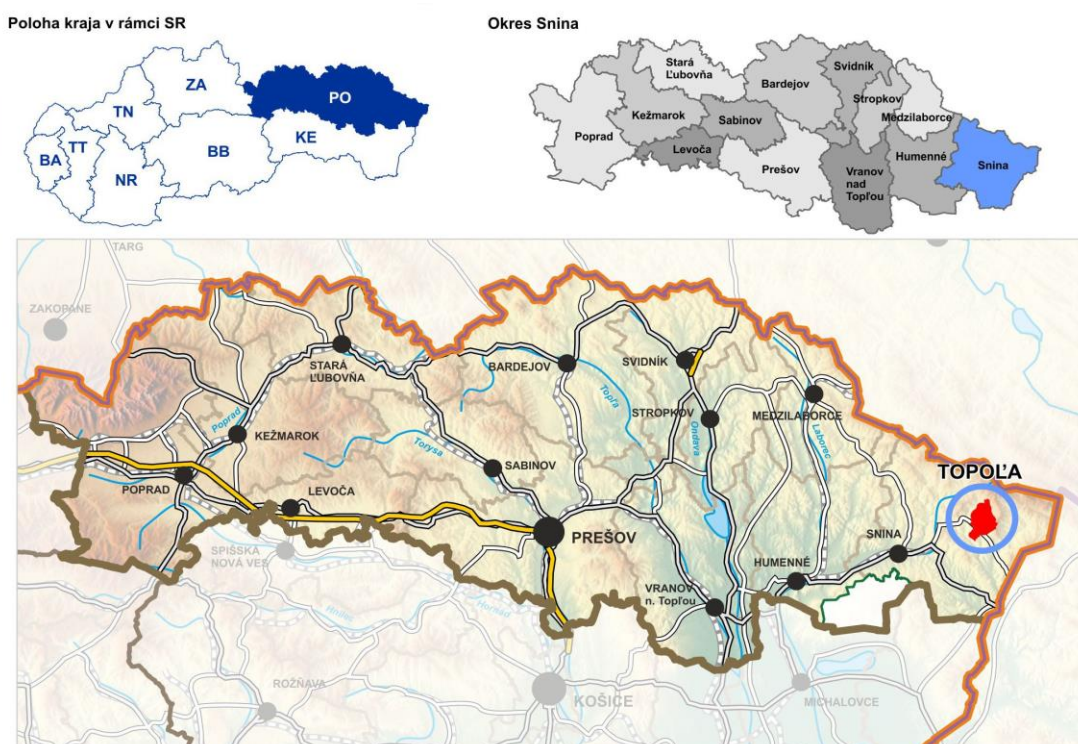
Okres Snina

Kód ZUJ 520888

Katastrálna výmera ha [2638]

Topoľa leží vo východnej časti Bukovských vrchov v doline Uličky. Nadmorská výška v strede obce je 384 m n. m. a v chotári 350-917 m n. m. Členitý povrch chotára tvoria flyšové vrstvy. Prevláda súvislý les (buk a breza).

Obrázok 1: Mapa obce

1.2 Prírodné podmienky

Obec Topoľa sa na základe regionálneho **geomorfologického členenia** je územie obce zaradené:

Sústava	Alpsko-Himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Východné Karpaty
Subprovincia	Vonkajšie východné Karpaty

Severná časť územia obce patrí do oblasti Poloniny do celku Bukovské vrchy a do podcelku Nastaz. Južná časť patrí do oblasti Nízkyh Beskýd, do geomorfologického celku Beskydské predhorie a do podcelku Ublianska pahorkatina.

Z geologického hľadiska patrí riešené územie Dukelskej jednotke, vonkajšieho flyšového pásma.

Topoľa je obec na Slovensku v okrese Snina na severovýchode Slovenska. Nachádza sa v národnom parku Poloniny, ktorý sa vyznačuje významnými bukovými spoločenstvami. Keďže sa obec nachádza v oblasti Národného parku Poloniny, je vhodným miestom hlavne na pešiu turistiku. Z obce vedie modrá turistická značka do Ruského Potoka a Uličského Krivého, a teda spája obce s unikátnymi drevenými cerkvami. Z Topoli je možné sa dostať aj do zaniknutej obce Ruské a následne do Ruského sedla, ktoré je hraničným bodom z Poľskou republikou. Na turistickej významnosti pridáva poloha obce v Parku tmavej oblohy Poloniny, ktorý je prvou oblasťou svojho druhu na Slovensku. Park tmavej oblohy sa vyznačuje nízkym svetelným znečistením, vďaka nízkej hustote osídlenia, a tým ponúka unikátne podmienky na pozorovanie nočnej oblohy v celej Slovenskej Republike. Verejnú dopravu do obce zabezpečuje SAD Humenné a.s. Autobus odchádza z okresného mesta Snina, zväčša 5 krát do dňa, pričom cesta trvá približne 40 minút. Do obce vedie jediná cesta, pre osobnú a nákladnú dopravu taktiež zo Sniny, ktorá pokračuje ďalej do obce Runina, kde končí.

Z hydrologického hľadiska patrí riešené územie katastra obce Topoľa k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou tohto územia je vodný tok Ulička, odvodňujúci celú plochu riešeného územia. Obec Topoľa je možné z hľadiska klimatických pomerov zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, vlhkým vrchovinovým okrskom.

Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné katastrálne územie obce Topoľa do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 20 do 50 dní a vrcholové polohy hornatín v širšom okolí obce (Nastaz, Malý Bukovec) do oblasti horských advektívnych

hmiel s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 70 do 300 dní.

Priemerná teplota sa pohybuje od 4°C, vo vrcholových polohách do 8 °C v priestore Ublianskej doliny. To vytvára dobrý predpoklad pre vznik inverzií. Najchladnejším mesiacom je január a najteplejším je júl. Priemerný ročný teplotný gradient je 0,39°C, zimné obdobie trvá 78 – 118 dní, extrémne teploty sa pohybujú od -35°C do + 35°C.

Celkovo je možné konštatovať, že z dlhodobého hľadiska dochádza k postupnému poklesu úhrnu zrážok, je značný nepriaznivý jav, bilančný úbytok zrážok je preukázaný tak ako v letnom a taktiež aj v zimnom období.

Priamo v obci sa nenachádza zrážkomerná stanica.

Z hľadiska chránených druhov fauny v obci žije kunka žltobruchá, mlok karpatský, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý, vlk dravý, uchaňa čierna a podkovár malý.

Z hľadiska ďalších chránených druhov je tu evidovaný výskyt napr. čerebľa obyčajná, mihuľa postiská, rosnička zelená, ropucha obyčajná, skokan hnedý, salamandra škvrnitámlok vrchovský, jašterica obyčajná, jašterica živorodá, užovka hladká, užovka stromová, srnec hôny, netopier vodný, plšík lieskový, jazvec obyčajný, kuna lesná. Hniezdiska chránených druhov vtákov sa nachádzajú najmä v lestných porastok. Z hľadiska chránených druhov fauny v obci sú tu zaznamenané chránené a prioritné druhy – 7 druhy rýb, 7 druhy obojživelníkov, 7 druhy plazov, 106 druhy vtákov a 29 druhy cicavcov.

Z hľadiska flóry sa v katastri obce nachádzajú biotopy významné z európskeho hľadiska. Ide o biotopy národného a európskeho významu.

Biotopy národného významu:

1. Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
 - Vlhé lúky s ustálenou hladinou podzemnej vody na terasách potokov a prameniskách.

-
- Lúky sčasti ešte využívané avšak väčšina lúk je nevyužívaná
2. Mezofilné pasienky a spásané lúky
 - Biotop tvoria extenzívne až polointenzívne, nízkosteblové, kvetnaté až monotónne pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednodusné lúky.
 - Rozšírené sú na svahovitých stanovištiach, na nezamokrených plytkých až stredne hlbokých pôdach s nižším obsahom živín.
 3. Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách
 - Horské až vysokohorské biotopy pramenísk a horských bystrín na silikátovom podklade na otvorených i polozatienených stanovištiach.
 4. Dubovo – hrabové lesy karpatské
 - Porasty duba zimného a hraba, najčastejšie s prímiesou buka.
 - Podrast má trávinný charakter, prítomné sú mezofilné druhy, druhy typické pre bučiny ako i druhy dubín.

Biotopy európskeho významu:

1. Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy (NATURA 2000)
 - Mezotrofné a eurotrofné porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo – bukových lesov spravidla s bohatým viacvrstvovým bylenným podrastom, ktorý tvoria typické lesné tieňomilné rastliny.
 - Slabo vyvinuté alebo chýbajúce krovinné proschodie.
 - Vyskytujú sa na miernejších svahoch, na vlhkých pôdach dobre zásobených živinami.
 - Biotop je relatívne málo ohrozený.
 - Typické druhové zloženie: buk lesný, jedľa biela, javor horský. Je dominantným na celom lesnom pôdnom fonde.
2. Lipovo – javorové sutinové lesy
 - Azonálne edaficky podmienené spoločenstvá zmiešaných javorovo – jaseňovo – lipových lesov na svahových sutinách.
 - Veľkú diverzitu drevín zvyšuje prímies druhov z kontaktných zonálnych spoločenstiev.

-
- Krovínové poschodie je bohato vynnuté. V synúzii bylí sa dominantne uplatňujú nitrofilné a heminitrofilné druhy.
 - Biotop sa nachádza v závere dolín pod hrebeňom Nastazu.
3. Horské jelšové lužné lesy
- Porasty jelše sivej na brehoch horských tokov v chladných údoliach.
 - Typická je viacposchodová štruktúra, v krovinnom poschodí dominujú zmladené jedince jelše.
 - V bylinnom podraze sa uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy.
 - Typické druhové zloženie: jelša sivá, jaseň štíhly, záružlie močiarme, telekia ozdobná.
4. Slatiny s vysokým obsahom báz
- Spoločenstvá slatinných lúk extrémne bohatých na minerálne živiny. Vyskytujú sa najčastejšie na svahových a podsvahových prameniských.
 - Sú to druhové spoločenstvá s dominanciou nízkych ostríc a machorastov s výskytom mnohých vzácných a ohrozených druhov.
 - Fyziognómiu určujú páperníky rodu *Eriophorum*. Častý je výskyt orchideí rodu *Dactylorhiza* a *Epipactis*.
5. Nížinné a podhorské kosné lúky
- Fyziognomicky jednotvárne aj kvetnaté, jedno – zriedkavejšie viacvrstvové, uzatvorené, prevažne sekundárne spoločenstvá pasienkov, prípadne lúk.
 - Spoločenstvo *Daucoarrhenatherum elatioris* sa vyskytuje na strmších svahoch, druhovo bohaté spoločenstvá.
 - Spoločenstvo *Poo – Trisetum* rastie na intenzívne a semiintenzívne využívaných lúkach na rekultivovaných plochách, zatrávnených poliach a v blízkosti domov.
6. Suchomilné trávinné – bylinné a krovínové porasty na vápnom substráte
- Spoločenstvo s dominanciou teplomilných, xero a mezofilných druhov tráv, ostríc a sitín, jedno -, dvoj – a viacročných bylín, skoro na jar s časťou kvitnucích efemerných druhov.
-

-
- Priestory medzi trsmi vyplňajú poliehavé kričky a polokričky. Vyskytujú sa v teplých, výhrevných stanovištiach, v súčasnej dobe, prevažne nevyužívané.
7. Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
- Fyziognomicky jednotvárne aj kvetnaté, jedno, - zriedkavejšie viacvrstvé, uzatvorené, floristicky chudobné aj bohaté, prevažne sekundárne spoločenstvá pasienkov, prípadne lúk. Pripsici tuhej v nich miestami prevláda metluška krivolaká na vhodných stanovištiach aj metlica trstnatá. Rastú na kyslých substrátoch v subalpínskom stupni. Ich floristické zloženie je okrem podmienok stanovišťa výsledkom pôsobenia i ďalších faktorov.
 - Biotop sa nachádza v hrebeňovej časti Nastazu.
8. Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž brehov
- Vysokobylinné spoločenstvá, ktorých stanovišťom sú poriečné náplavy podmáčané a podomieľané prúdiacou vodou. Náplavy sú vzhľadom na rýchlejšie prúdenie hrubozrnejšie, štrkovité až kamenité.
 - Porasty tvoria na brehoch tokov charakteristické lemy rôznej dĺžky a šírky.
 - Porasty spoločenstiev sú smerom do koryta riek veľmi často v kontakte so sukcesne pokročilejšími porastami vrb, ako aj porastami deväťsilov.
 - Biotop sa nachádza pozdĺž vodného toku Lieskovec.
9. Brehové porasty deväťsilov
- Vyskytujú sa na prirodzených, poloprirodzených až ruderalizovaných stanovištiach na brehoch vodných tokov v horských oblastiach
10. Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach
- Kvetnaté vysokobylinné lúky s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviach vodných tokov.
 - Porasty majú často mozaikovitý charakter a ich druhové zloženie je variabilné.
-

V katastrálnom území obce sa z národnej siete chránených území nachádza územie Národného parku Poloniny (3.stupeň územnej ochrany, západná a severná časť katastra); ďalej sa tu nachádza malá časť národnej prírodnej rezervácie Havešová (5 . stupeň územnej ochrany) a jej ochranné pásmo, (3.stupeň územnej ochrany, 100 m široký pás okolo vonkajšej hrannice národnej prírodnej rezervácie).

Z európskej siete chránených území NATURA 2000 sú v katastrálnom území vymedzené chránené vtáacie územie CHVÚ 002 Bukovské vrchy (územie CHVÚ je takmer totožné s územím národného parku, rozdiel je len v lokalite Žľabiny, kde CHVÚ zaberá o niekoľko porastov navyiac oproti národnému parku) a časť európskeho významu – SKUEV 0229 Beskýd s 3. Stupňom ochrany (prekrýva sa s územím národného parku). Z uvedeného vyplýva, že v katastrálnom území obce platí 1, 3. a 5. Stupeň ochrany podľa zákona číslo 543 /2002 Z.z.

1.3 História obce

Obec je doložená z roku 1337 ako Tupulya, Tupulia, neskôr ako Topolya (1786), Topoľa (1920); po maďarsky Topolya, Kistopolya. Obec bola zemianskym majetkom, v roku 1454 však patrila panstvu Humenné, neskoršie Szirmayovcom. V roku 1556 nebola zdanená, v roku 1720 mala mlyn a 11 domácností, v roku 1787 mala 54 domov a 344 obyvateľov, v roku 1828 mala 48 domov a 327 obyvateľov. V 19.-20. storočí tu mali majetok Andrásyovci. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pálením dreveného uhlia.

Prvý písomný doklad o obci Topoľa sa nachádza v daňovom súpise z roku 1588, keď boli tamojší obyvatelia prvýkrát zdanení. Zo zdanenia v tomto roku a rokov nezdanenej lehoty vyplýva, že obec vznikla okolo roku 1570. Založil ju nepochybne Šoltýs s usadlíkmi podľa valašského práva. Už v roku 1612 tu bola vodná píla. Od svojho založenia, až do poslednej tretiny 17. storočia, ako súčasť humenského panstva, patrila obec nepretržite Drughetovcom. V roku 1623 tam na celom šoltýstve hospodárila jedna šoltýska domácnosť, sedem valašských a osem želiarskych domácností. V 2. Štvrtine 17. storočia počet obyvateľov v obci vzrástol, avšak na prelome 17. a 18. storočia obyvatelia dedinu opúšťali. V roku 1720 tu bolo jedenásť sedliackych domácností a mlyn. Obec vtedy patrila Szirmayovcom. V roku 1787 mala obec 54

domov, v roku 1828 tu bolo 48 domov. V roku 1975 tu bol mlyn s mlynárom Jackom Melnikom. V roku 1866 sa spomínajú dva mlyny patriace Andrassyovcom, ktorým v 19. – 20. storočí v obci patrili i ďalšie majetky. Patril im aj kaštieľ, ktorý koncom 19. storočia postavil Gejza Andrassy.

Od roku 1933 v ňom bola umiestnená správa vojenských lesov a ubytovňa pre lesníkov. Zbúraný bol v roku 1990. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pálením dreveného uhlia. Prvá drevená škola bola v obci postavená v roku 1810. Murovanú školu postavili zhruba o sto rokov neskôr, v roku 1913. V rokoch 1939 – 1944 bola obec pričlenená k Maďarsku. Oslobodená bola 26. októbra 1944. Po vojne odchádzali obyvatelia za prácou do Čiech, neskôr sa zamestnávali v Snine, Humennom a Uliči. V 50 a 60-tych rokoch bolo v obci postavené pohostinstvo, obchod, kultúrny dom, ukončená elektrifikácia a asfaltová cesta. V roku 1959 sa začalo s výstavbou novej školy.

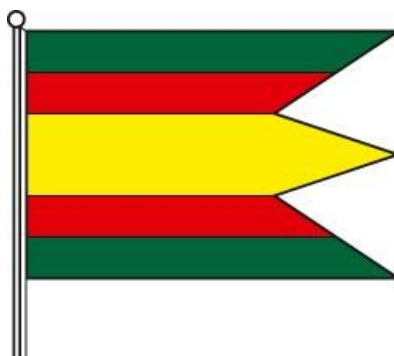
Národná kultúrna pamiatka – kostol sv. Michala archanjela je z dreva, postavený v 2. polovici 17. storočia. Trojpriestorovosť je daná delením interiéru na polygonálne zakončené presbytérium, takmer štvorcovú loď a babinec. V strešnej konfigurácii trojpriestorovosť zotiera jednotne chápaná ťažká strecha, podpretá drevenými stĺpkami, značne prečnieva a tvorí okolo celej stavby krytú chodbu. Hlavný oltár s barokovým ikonostasom, so zložitou akantovou rozvilinou a starými ikonografickými typmi obrazov z rokov 1700 – 1710. Pri kostole stojí samostatná drevená zvonica z 20. storočia. **V obci sa narodil a pôsobil významný rusínsky buditeľ a spisovateľ Alexander V. Duchnovič.** Jeho pôsobenie pripomína pamätná busta. V roku 1953 bol v obci objavený hromadný nález strieborných mincí, prevažne razieb Leopolda I. (1657 – 1705), poklad bol uložený do zeme začiatkom 18. storočia.

Symoly obce

Obrázok 2 Erb Obce Topoľa

Erb obce – V červenom štíte zo zelenej pažite vyrastajúci zlatý prirodzený topol' s kresbou kmeňa a listov. Prírodný a zároveň hovoriaci symbol, podľa odtlačku pečatidla obce z druhej polovice 18. storočia.

Obrázok 3 Vlajka obce Topoľa

Vlajka – Obecná vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov zeleného, červeného, žltého, červeného a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

2. Socio-ekonomická analýza

2.1 Demografia a demografický vývoj v obci

Vývoj počtu obyvateľstva v obci Topoľa možno charakterizovať ako stabilný sídelný útvar. Zmena nastala po roku 1991, kedy sídlo zaznamenalo veľký pokles obyvateľstva. Podľa analýzy dlhodobého vývoja zaraďujeme obec do kategórie sídel, ktoré zaznamenali pokles počtu obyvateľov. Za celé sledované obdobie vykazuje záporné migračné saldo, kedy počet vystáhnovaných osôb neprevyšuje počet prisťahovaných.

K 31.12.2016 v obci Topoľa žilo celkom 157 osôb

Podľa údajov obce demografické údaje počtu obyvateľstva od roku **2013** do roku **2016** sú nasledovné:

Rok 2013 :	163
Rok 2014 :	159
Rok 2015 :	159
Rok 2016 :	157

Na základe sčítania obyvateľov a údajov zástupcov obce Topoľa najnižšiu početnosť z hľadiska **vekovej štruktúry** má v obci obyvateľstvo v predproduktívnom veku 19 obyvateľov. Naopak najvyššie zastúpenie tu má obyvateľstvo v produktívnom veku 78 obyvateľov. Nad 60 rokov žije v obci 60 obyvateľov.

Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry je nasledovný stav :

Vysokoškolské vzdelanie :	5 obyvateľov
Stredoškolské vzdelanie :	123 obyvateľov
Základné vzdelanie :	10 obyvateľov
Študenti :	19 obyvateľov

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci Topoľa prevažná väčšina obyvateľstva **slovenskej národnosti (66%)**. Druhá čo do počtu je zastúpená **rusínska národnosť 34%** obyvateľstva.

Podľa náboženského vierovyznania výrazne prevláda v obci Topoľa **gréckokatolícke vierovyznanie a to 100%**.

2.2 Občianska vybavenosť a infraštruktúra v obci

2.2.1 Technická infraštruktúra

Obec Topoľa leží mimo hlavných koridorov Slovenska. Nadradený skelet cestnej dopravnej infraštruktúry je zo západného smeru reprezentovaný spoločným koridorom diaľnice D1 a cesty I/18, na ktorý je obec nepriamo napojená pomocou cesty I/74 , cesty II/558 a cesty III/3884, ktorá prechádza cez obec . Obec gravituje k mestu Snina (24,5 km) a Humenné (46km).

Hromadná cestná doprava pre obyvateľov je riešená spojmi SAD.

Zásobovanie vodou

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je zabezpečené vlastnými studňami cez malé domové vodárne typu DARLING. Obec nemá vybudovaný vodovod.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov majú vybudované vlastné žumpy.

Časť rodinných domov má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, alebo priamo do potoka.

Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami a rigolmi, ktoré sú zaústené do potoka.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Topoľa je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc, NN rozvodmi vzduchom na betónových stĺpoch a domovými prípojkami.

Zásobovanie plynom

V rámci obce nie je realizovaný STL rozvod plynu. Obec nie je plynofikovaná, a ani hlavný distribútor plynu SPP Bratislava s plynofikáciou neuvažuje.

Zásobovanie teplom

Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla v objektoch rodinných domov je zabezpečená individuálne spaľovaním hnedého uhlia a dreveného odpadu.

Telekomunikačné siete

Obec Topoľa je z hľadiska telekomunikačnej siete zaradená do UTO Snina. Obec má zavedený vysokorýchlostný internet.

Miestny rozhlas a verejné osvetlenie

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v priestoroch obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

V obci je zrealizované verejné osvetlenie.

Televízny a rádiový signál

Príjem TV signálu je zabezpečený individuálne satelitmi a anténami osadenými na strechách budov.

2.2.2 Sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra

Domová a bytová infraštruktúra

V roku 2016 bolo v obci Topoľa spolu 132 rodinných domov, z čoho trvale obývaných bolo 67. Počet bytových domov je jeden so 4 b.j., ktoré sú obývané. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadá 2,41 osôb na jeden trvalo obývaný byt.

Občianska vybavenosť

Maloobchod

V obci sa nachádza jedna predajňa potravín s rozličným tovarom a jedno pohostinstvo. Reštauračné zariadenie sa v obci nenachádza.

Školstvo

Na území obce sa nenachádza žiadna základná škola, materská škola a ani iné druhy školských zariadení. Miestne deti, ako aj školopovinné deti navštevujú základnú školu a predškolské zariadenie v blízkej obci Ulič.

Zdravotníctvo

V súčasnosti v obci nepôsobí žiadny lekár a nie sú tu vytvorené žiadne lekárske pracoviská. Zdravotná starostlivosť je poskytovaná pre obyvateľov v blízkom Uliči.

Sociálna starostlivosť

Obec Topoľa nemá zriadený klub dôchodcov a ani dôchodcom nie je poskytované stravovanie. Na poli sociálnej starostlivosti pre dôchodcov obce v súčasnosti nepôsobia žiadny pracovníci.

Kultúra, voľný čas

Na území obce Topoľa sa nachádza kultúrne stredisko, ktoré je súčasťou obecného úradu. V kultúrnom stredisku sa usporadúvajú kultúrne podujatia ako je deň matiek, MDŽ, folklórny festival a podobné podujatia zabezpečované obecným úradom.

Šport, turizmus a cestovný ruch

Obec má futbalové ihrisko a jedno multifunkčné ihrisko pre tenis a volejbal.

2.3 Ekonomika obce

2.3.1 Ekonomika obce

V nadväznosti na územné členenie regiónov SR sa obec Topoľa zaradzuje medzi obce situované v:

- **Ekonomicky depresnom regióne**, kde v dôsledku útlmu tradičných odvetví v štrukturálnej kríze, alebo v dôsledku predchádzajúceho vývoja nie je zodpovedajúci ekonomický potenciál.
- **Menej rozvinutom regióne** v nadväznosti na členenie SR na regióny t. j. územné jednotky zodpovedajúce úrovni NUTS 1 alebo 2 v zmysle nariadenia ES č. 1059/2003, pre ktorý je platné, že HDP na obyvateľa je nižší ako HDP EÚ 27.
- **Vidieckej oblasti** v zmysle definície OECD podľa stupňa vidieckosti, ktorý sa vyjadruje ako podiel obyvateľstva žijúceho vo vidieckom prostredí s viac ako 50% podielom obyvateľstva žijúceho vo vidieckej oblasti

Tabuľka 1 Rozdelenie jednotlivých typov regiónov na úrovni NUTS 3 v SR [2]

NUTS III	Typ regiónu v SR	% podiel obyv. regiónu zo SR
Bratislavský	1	11,4
Trnavský	3	10,4
Trenčiansky	2	11,1
Nitriansky	3	13,0
Žilinský	2	12,9
Banskobystrický	3	12,0
Prešovský	3	14,9
Košický	2	14,3
SR spolu		100,0
Legenda		
<i>1 = predominantly urban regions (prevažne mestské regióny)</i>		
<i>2 = intermediate regions (prechodné regióny)</i>		
<i>3 = predominantly rural regions (prevažne vidiecke regióny)</i>		

Pre vidiecke oblasti je spravidla platná:

- nepriaznivá hospodárska situácia a neatraktívne podnikateľské prostredie,
- nedostatočná infraštruktúra,
- nedostatok pracovných príležitostí (ako dôsledok úpadku poľnohospodárstva),
- nedostatok možností pre sebarealizáciu obyvateľov na vidieku,
- starnutie obyvateľstva,
- zmeny migračných pohybov,
- zmeny hodnotovej orientácie ľudí a i..

Podľa plánu rozvoja vidieka Slovenskej republiky sú vidiecke oblasti charakteristické negatívnymi štrukturálnymi charakteristikami. Ako príklad je možné uviesť nízke priemerne mzdy, nízku kúpyschopnosť obyvateľstva, nízky podiel služieb, vysokú mieru nezamestnanosti (najmä agrárnej) a nízky počet podnikateľských subjektov a i.

V najmenších vidieckych sídlach je nízky ľudský potenciál a naopak vo väčších vidieckych sídlach, najmä v zázemí väčších miest sú zjavné znaky pozitívnych zmien akými sú napr. rozvinutá infraštruktúra, sústredenie kvalitného ľudského potenciálu, rozvoj služieb a podnikateľských činností

Jedným z možných riešení nepriaznivej situácie vidieckych oblastí prejavujúcej sa v migrácii potenciálnych pracovných síl mimo týchto oblastí, predstavuje vytvorenie optimálnej štruktúry vidieckej ekonomiky. Budúcnosť vidieckych oblastí preto závisí od schopnosti vytvoriť pracovné príležitosti v dynamicky sa rozvíjajúcich hospodárskych odvetviach akými sú napr. služby.

Priemyselná výroba

V obci Topoľa sa nenachádzajú žiadne priemyselné subjekty. Taktiež sa tu nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín ani žiadne chránené ložiskové územie a nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva výhradných ložísk.

Na území obce sa neťažia nerastné suroviny a ani nikdy v minulosti tu nebola známa ťažba nerastných surovín.

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárska výroba sa v riešenom území obce nerealizuje. V obci sa nenachádzajú žiadne poľnohospodárske areály.

3. EX POST HODNOTENIE

Obec v rámci predchádzajúcich období nemala spracovaný PHSR a preto nie je možné realizovať ex post hodnotenie.

4. SWOT ANALÝZA OBCE TOPOĽA

4.1. SWOT analýza rozvojového potenciálu a ekonomickej situácie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktívna samospráva vytvárajúca podmienky pre zvyšovanie kvality života v obci ➤ Vhodný potenciál a záujem o využívanie obnoviteľných zdrojov energie ➤ Záujem o ekologické hospodárstvo ➤ Cestná sieť s napojením na susedné štáty (Poľsko, Ukrajina) ➤ Dobré informačno – technické vybavenie obce z hľadiska možnosti informovania obyvateľov ➤ Dostatok prírodných a stavebných surovín 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Absencia informačných služieb a propagačného materiálu obce a okolia ➤ Nedostatočná údržba štátnych ciest ➤ Nevybudované turistické chodníky ➤ Nutnosť dochádzania za službami ➤ Nedostatok finančných zdrojov na financovanie aktivít v regióne
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora rozvoja podnikania ➤ Možnosť kooperácie s blízkymi obcami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočná legislatíva v rámci ochrany životného prostredia

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Možnosti čerpania prostriedkov z grantov Európskej Únie ➤ Potenciál pre cezhraničnú spoluprácu s Ukrajinou 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zhoršujúca sa ekonomická situácia v regióne ➤ Nízka konkurencieschopnosť ➤ Neadekvátne kritéria pre prijímateľa finančnej pomoci
---	--

4.2. SWOT analýza vzdelávania, kultúry a športu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry v obci ➤ Kultúrno – historický potenciál regiónu ➤ Existencia vzdelávacích inštitúcií pre výchovu a vzdelávanie kvalifikovanej pracovnej sily síce mimo obec, ale v rámci regiónu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neprístupnosť obyvateľstva k vzdelávacím aktivitám 3. veku ➤ Nedostatočné vzdelávanie v oblasti služieb poskytovaných obyvateľom
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora podujatí a záujmových aktivít v obci ➤ Možnosť financovania vzdelávacích aktivít prostredníctvom prostriedkov z fondov Európskej únie ➤ Možnosť rozvoja tradičných ľudových remesiel a kultúrneho dedičstva obce ➤ Podpora a vytváranie partnerstiev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odchod kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia a mimo obec ➤ Pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície ➤ Pokles a strata súkromných investícií v oblasti kultúry a športu

4.3. SWOT analýza občianskej vybavenosti, sociálnej a zdravotnej vybavenosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dobrá dopravná dostupnosť v súvislosti s prepojením s ostatnými obcami ➤ Potenciál objektov ktoré sa dajú využiť v rámci riešenia problémov v sociálnych službách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Absencia služieb pre chorých a sociálne odkázaných občanov ➤ Absencia klubu dôchodcov ➤ Disparity medzi mestom a vidiekom ➤ Nedostatočná technická infraštruktúra ➤ Nedostatok finančných zdrojov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Možnosť financovania potrebných zlepšení v sociálnej oblasti z prostriedkov Európskej Únie ➤ Rozvoj IKT 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočne vybudovaná sieť poskytovania komplexných sociálnych služieb ➤ nízka konkurencieschopnosť obce

4.4. SWOT analýza environmentu a cestovného ruchu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysoký výskyt chránených území regionálneho až svetového významu ➤ Záujem o obnoviteľné zdroje energie ➤ Existujúce oblasti cestovného ruchu v blízkom regióne ➤ Voľná a flexibilná pracovná sila ➤ Dostatok pracovných síl na vidieku aj pre rozvoj CR 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočné využívanie prírodných zdrojov na výrobu elektrickej energie ➤ Nedostatok finančných zdrojov ➤ Nedostatočné využívanie alternatívnych zdrojov energie ➤ Chýbajúca regulácia vodných tokov v zastavanom území obce a úprava brehov ➤ Chýbajúca komplexná ponuka služieb a produktov CR v regióne pre rôzne cieľové skupiny
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Možnosť čerpania financií z prostriedkov Európskej únie ➤ Využívanie netradičných zdrojov energie ➤ Prírodný potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nerozvíjanie marketingu územia a úrovne poskytovaných služieb cestovného ruchu

5. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE TOPOĽA

V predchádzajúcich kapitolách programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sme sa zaoberali SWOT analýzou, ktorá nám poskytla ucelený obraz o obci a taktiež sme vyhodnotili stav plnenia aktivít, ktoré boli navrhnuté v predchádzajúcom období.

Cieľom tejto rozvojovej stratégie je vybudovať obec prítiažlivú pre svojich obyvateľov a vytvoriť pocit hrdosti a príslušnosti k danej obci. Taktiež je to zatriktívnenie obce a prilákanie tak potenciálnych investorov, ako aj nových obyvateľov z dôvodu zabezpečenia pozitívneho vývoja obce. K naplneniu tohto cieľa slúžia opatrenia a aktivity uvedené v nasledovnej kapitole.

5.1. Rozvojová stratégia v oblasti rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

V rámci rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a zlepšenia ekonomickej situácie v obci je hlavným cieľom potrebné zastaviť tak hospodárske ako aj sociálne stagnovanie v obci.

V rámci tejto rozvojovej stratégie obec nemá naplánované aktivity na najbližšie obdobie. Obec vychádza z neustáleho poklesu obyvateľov, jeho stárnutia a z dôvodu, že obyvatelia v produktívnom veku odchádzajú za prácou mimo región a mimo republiku. Z uvedených dôvodov pri vytvorení podnikateľského výrobného podniku v skutočnosti nie je dostatok pracovnej sily v obci.

5.2. Rozvojová stratégia v oblasti vzdelávania, kultúry a športu

V rámci rozvojovej stratégie v oblasti vzdelávania, kultúry a športu je potrebné zosúladiť systém vzdelávania so štandardami Európskej únie a taktiež požiadavkami trhu práce.

Z hľadiska kultúry je potrebné zabezpečiť ochranu pamiatok a zabezpečiť rozvoj kultúrneho života v obci.

V rámci športu je nevyhnutné podporovať záujem obyvateľstva o športové aktivity čo vedie k zlepšovaniu zdravia občanov.

Vyššie uvedené stratégie budú zabezpečené prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- Rekonštrukcia bývalej základnej školy pre zriadenie múzea Alexandra Duchnoviča.

5.3. Rozvojová stratégia v oblasti občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti

V rámci rozvojovej stratégie v oblasti občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti je potrebné v obci rozvíjať danú problematiku so zameraním na zvyšovanie kvality života občanov obce.

Z hľadiska občianskej vybavenosti je potrebné doriešiť obecnú infraštruktúru.

V rámci sociálneho rozvoja je potrebné zabezpečiť infraštruktúru umožňujúcu realizáciu a prístup občanov k sociálnym službám v obci.

Z dôvodu vyššie uvedeného navrhujeme nasledujúce opatrenia a aktivity v oblasti občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti:

- Rekonštrukcia obecných komunikácií
- Zateplenie obecného úradu a výmena strešnej krytiny
- Rekonštrukcia autobusových zastávok
- Výstavba parkoviska pre turistických ruch
- Revitalizácia verejného priestranstva s vytvorením centrálnej oddychovej zóny vrátane multifunkčného ihriska a detského ihriska
- Výstavba Domu smútku

5.4. Rozvojová stratégia v oblasti environmentu a cestovného ruchu

V rámci rozvojovej stratégie v environmentu je potrebné zabezpečiť vyššie povedomie obyvateľstva o ochrane životného prostredia, využívaní vodných tokov a o nakladaní s odpadmi.

Z hľadiska cestovného ruchu je potrebné zamerať sa na zvýšenie konkurencieschopnosti obce, poskytovaním kvalitných služieb a rozvojom marketingovej stratégie obce.

Z dôvodu vyššie uvedeného navrhujeme nasledujúce opatrenia a aktivity v oblasti environmentu a cestovného ruchu:

- Vybudovanie vodovodu a kanalizácie
- Vybudovanie ČOV
- Protipovodňová ochrana miestnych tokov
- Rekonštrukcia lávok a cestných premostení cez potok
- Rekonštrukcia starej základnej školy pre vytvorenie ubytovacieho zariadenia

Opatrenia a jednotlivé aktivity rešpektujú právoplatné rozhodnutie Okresného úradu Snina , odboru starostlivosti o životné prostredie zo dňa 30.06.2016 pod číslom: Č.j.: OU-SV-OSZP-2016/000663-019-R-JK

6. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokumentom na základe ktorého sa uskutočňuje podpora rozvoja obce v intenciách sociálno – ekonomického zamerania.

Realizácia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude zabezpečená prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít vo forme projektov. Každý projekt bude podrobne špecifikovaný a organizovaný a riadený prostredníctvom riadneho procesu.

Zodpovednosť za plnenie celého programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má najvyšší orgán na čele so starostom obce.

6.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Štruktúra v rámci inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce, kde najvyšším orgánom je zastupiteľstvo obce. Starosta obce a obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe programu, ustanovuje riadiacu osobu alebo tím, ktorí sú poverení riadením projektu. Hodnotí a schvaľuje výsledky programu. Zabezpečuje realizáciu programu a rozhoduje o prípadných zmenách.

Činnosť riadiaceho tímu preberá v obci obecné zastupiteľstvo. Hlavnou činnosťou je zabezpečiť plynulý priebeh organizačného a technického zabezpečenia programu, realizovať kontrolný proces či už vo forme fyzickej kontroly, ekonomickej kontroly alebo kvalitatívnej kontroly. Riadiaci tím plní aj monitorovaciu a evidenčnú funkciu. Následne spracúva priebežné a záverečné hodnotiace správy a spracúva správu o stave a výsledkoch.

Pracovnú skupinu v obci tvoria reprezentanti verejného ako aj súkromného sektoru z obce a partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. V skupine by mali byť odborne zdatné a spoločensky uznávané osoby. V prípade potreby môže byť prizvaný aj externý konzultant.

Pracovná skupina vykonáva rozbor pre zabezpečenie programu a posudzuje jednotlivé projekty programu. Prejednáva vecnú problematiku s partnermi. Spracúva a preberá dokumentáciu jednotlivých projektov a rieši problémy na operatívnej úrovni. Taktiež spracúva a predkladá návrhy na aktualizáciu programu.

Účasť verejnosti na programe je dôležitá pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť programu ako aj jeho plnenie a záväznosť.

Verejnosť v procese tvorby a realizácie programu participuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkoch.

6.2. Harmonogram realizácie

Časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít opísaných v programe hospodárskeho rozvoja obce je viazaný na možnosti čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, mimorozpočtových zdrojov, prípadne účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov z Európskej Únie.

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja vzdelávania, kultúry a športu

Aktivita	Roky
➤ Rekonštrukcia bývalej základnej školy pre zriadenie múzea Alexandra Duchnoviča	2018

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb

Aktivita	Roky
➤ Zateplenie obecného úradu a výmena strešnej krytiny	2017
➤ Rekonštrukcia obecných komunikácií	2017 - 2019
➤ Rekonštrukcia autobusových zastávok	2018
➤ Výstavba parkoviska pre turistov a domácich obyvateľov	2018
➤ Výstavba domu smútku	2018
➤ Revitalizácia verejného priestranstva s vytvorením centra oddychovej zóny vrátane multifunkčného ihriska a detského ihriska	2018

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja environmentu a cestovného ruchu

Aktivita	Roky
➤ Rekonštrukcia lávky pre peších a cestného premostenia cez potok	2018 - 2020
➤ Protipovodňová ochrana miestnych tokov	2019
➤ Rekonštrukcia bývalej základnej školy na ubytovacie zariadenie	2019 - 2020
➤ Výstavba vodovodu	2021 – 2025
➤ Výstavba kanalizácie a ČOV	2021 - 2025

Stanovené termíny v rámci harmonogramu realizácie jednotlivých aktivít sú len orientačné a budú sa meniť v dôsledku požiadaviek a schopností obce realizovať jednotlivé projekty v súlade so zaistenými finančnými prostriedkami z rozpočtu obce, samosprávneho kraja, zo štátneho rozpočtu, prípadne z fondov Európskej únie alebo od príspevkov právnických alebo fyzických osôb, ale aj z príspevkov medzinárodných inštitúcií a bankových úverov.

6.3. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude procesom zameraným na sledovanie tak kvalitatívnych ako aj kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie o skutočnom stave opatrení zameraných na zlepšenie úrovne života obyvateľov v obci.

Základným zdrojom údajov pre monitorovanie budú žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného prostriedku ako aj údaje z jednotlivých čiastkových projektov.

Monitorovacia správa sa predkladá príjemcom pomoci a obsahuje účtovnú závierku príjemcu pomoci a reálne hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu a výsledku realizovaných projektov.

V rámci monitoringu sa nesmie zabúdať na prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov, ktoré vstupujú do procesu finančného riadenia, a obsahujú sumy tak oprávnených ako aj neoprávnených výdavkov projektu, dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity výstupov k daným cieľom v rámci programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých čiastkových projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka projektu a prípadné vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom a tvorí podklady pre analýzu prípadných rizík do budúceho obdobia.

Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia problémov na operatívnej úrovni a ich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude obsahovať nasledujúce činnosti:

- systematické zbieranie vybraných informácií súvisiacich s realizáciou strategických cieľov
- spracovanie porovnávacích a tematických analýz, príprava priebežných správ poukazujúcich na stupeň realizácie v hlavných oblastiach spoločenského a hospodárskeho života
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov
- vyhodnotenie súladu medzi prijateľnými cieľmi a opatreniami a dosiahnutými výsledkami

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh.

7. FINANČNÝ PLÁN

Finančný plán je nevyhnutný pre realizáciu rozvoja obce. Každý projekt, ktorý bude realizovaný na splnenie aktivít stanovených v stratégii rozvoja obce potrebuje financie buď z vlastných (obecných) zdrojov, alebo z iných bankových zdrojov. Je potrebné aby sa v prípade obce stal tento plán súčasťou obecného rozpočtu aby mohli byť financie prísne a účelovo viazané na jednotlivé projekty.

Na finančné zabezpečenie cieľov budú použité predovšetkým finančné prostriedky:

- z rozpočtu obce
- z rozpočtu samosprávnych krajov
- zo štátneho rozpočtu
- bankové úvery
- z projektov prostredníctvom Európskej únie
- príspevky od právnických a fyzických osôb
- príspevky od iných inštitúcií a organizácií atď.

7.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie 2017 – 2025

Financovanie úloh uvedených v tomto dokumente bude realizované na základe schváleného rozpočtu obce podľa jednotlivých rokov a v prípade schválenia podaných výziev a projektov pre jednotlivé aktivity bude financovaný aj z EŠF z operačných programov. Vzhľadom na vysoký objem finančných prostriedkov, potrebu dotácií z EŠF, ako aj dlhé časové obdobie / od roku 2017 – 2025 / je finančný rozpočet v tabuľkovej časti rozvrhnutý na finančný plán samostatne na roky **2017 - 2020** a roky **2021 – 2025** sú navrhnuté ako výhľadové a plánované aktivity potrebné pre rozvoj obce avšak v dlhšom časovom horizonte .

Pre roky 2021 – 2025 sa jedná o nasledovné aktivity:

- **Výstavba vodovodu**
- **Výstavba kanalizácie a ČOV**

7.1. Indikatívny finančný rozpočet na financovanie projektov vyplývajúcich z PHSR obec Topoľa na roky 2017 – 2020

Tabuľka 2 Indikatívny rozpočet obce na roky 2017 – 2020

Oblasť/rok	2017	2018	2019	2020	spolu
Oblasť rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekon. situácie	0	0	0	0	0
Oblasť vzdelávania, kultúry a športu	0	100 000	0	0	100 000
Oblasť občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti	75 000	281 000	20 000	20 000	396 000
Oblasť environmentu	0	65 000	150 000	65 000	280 000
SPOLU	75 000	446 000	170 000	85 000	776 000

V rámci indikatívneho rozpočtu pre plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2017-2020 bude potrebné nájsť v rozpočte obce ako aj prostredníctvom dotácií a úverových zdrojov finančné prostriedky vo výške uvedenej v tabuľke. V tabuľke sú rozpísané náklady podľa jednotlivých oblastí na obdobie rokov 2017 – 2020.

Finančný plán vybraných ďalších aktivít PHSR obce Topoľa na roky 2021 - 2025 nie je stanovený z dôvodu že nie je možné určiť zdroje a možnosti financovania vzhľadom na dĺžku časového obdobia

V prípade konkrétnej výzvy na niektorú požadovanú oblasť bude obec urýchlene reagovať prieskumom trhu, spracovaním a následným predložením projektu.

Aktivity boli uvedené v bode 5.1.

Tabuľka 3 Indikatívny finančný plán PHSR 2017 – 2020

Finančný plán vybraných aktivít PHSR obce Topoľa na roky 2017 – 2020 v eurách					
Oblasť aktivít	Verejné zdroje				
	EÚ	Štát	VÚC	Obec	SPOLU
Oblasť rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	0	0	0	0	0
Oblasť vzdelávania, kultúry a športu	95 000			5 000	100 000
Rekonštrukcia bývalej základnej školy na múzeum Alexandra Duchnoviča	95 000			5 000	100 000
Oblasť občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti	190 000	91 200	95 000	19 800	396 000
Zateplenie obecného úradu a výmena strešnej krytiny		57 000		3 000	60 000
Výstavba parkoviska pre turistov a obyvateľov obce		28 500		1 500	30 000
Rekonštrukcia miestnych komunikácií			95 000	5 000	100 000
Rekonštrukcia autobusových zastávok		5 700		300	6 000
Revitalizácia verejného priestranstva s vytvorením oddychového centra	76 000			4 000	80 000
Výstavba domu smútku	114 000			6 000	120 000
Oblasť environmentu a cestovného ruchu	190 000	76 000		14 000	280 000
Rekonštrukcia lávok pre peších a cestných premostení cez potok		28 500		1 500	30 000
Rekonštrukcia starej základnej školy pre vytvorenie ubytovacieho zariadenia II.etapa	190 000			10 000	200 000
Protipovodňová ochrana miestnych tokov		47 500		2 500	50 000
SPOLU	475 000	167 200	95 000	38 800	776 000

Tabuľka 4 Hodnotiace kritériá pre výber aktivít realizovaných z PHSR:

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium	Aktivita
1	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu Splnená jedna z podmienok	0
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO Splnená jedna z podmienok	0
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	Zateplenie obecného úradu a výmena strešnej krytiny, výstavba parkoviska pre turistov, rekonštrukcia obecných komunikácií, rekonštrukcia lávok pre peších a cestného premostenia cez potok, rekonštrukcia bývalej základnej školy I. a II. Etapa, rekonštrukcia autobusových zastávok, protipovodňová ochrana miestnych tokov, výstavba domu smútku, revitalizácia verejného priestranstva,

4	Nízka	a) Projekty definované ako zámery / v štádiu úvah.	Vodovod, kanalizácia a ČOV,
5	Najnižšia	Ostatné	0

ZÁVER

Dokument	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Topoľa na roky 2017 - 2025
	<p>Štruktúra:</p> <p>Úvod</p> <p>Analytická časť</p> <p>Strategická časť</p> <p>Programová časť</p> <p>Realizačná časť</p> <p>Finančná časť</p> <p>Záver</p>
Spracovanie	<p>Forma spracovania : v súlade so zmenami legislatívnych podmienok SR</p> <p>Obdobie spracovania : od 13.05.2016 do 31.03.2017</p> <p>Spracovateľ : externý ENVIO, s.r.o. Prešov</p> <p>Koordinácia spracovania : starosta obce a obecné zastupiteľstvo</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: v rámci zasadnutí obecného zastupiteľstva, obecný rozhlas a vývesná tabuľa.</p> <p>Náklady na spracovanie: v zmysle ZOD a výberového konania zverejneného na vývesnej tabuli a stránke obce</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy:</p> <p>Dňa :</p>

<p>Schválenie</p>	<p>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</p> <p>Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Topoľa na roky 2017 – 2025. Zároveň ukladá starostovi obce ako aj poslancom obecného zastupiteľstva postupne zabezpečovať aktivity uvedené a schválené v tomto dokumente.</p>
<p>Dátum schválenia</p>	<p>Schválené dňa : 18.3.2017</p>

Zoznam použitej literatúry

- [1] http://www.geoportal.sk/files/kn/register_ku.pdf
- [2] Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti /Ekonomický ústav SAV/
- [3] Urbanistická štúdia Poloniny
- [4] PHSR Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020

F/ CD médium – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce